The Digital *Liber exceptionum* Project (https://exceptiones-project.wlu.ca)

Augustinus de ordine rerum (fol.1va-vb)

1. Homo ut se noscat magna opus habet consuetudine recedendi a sensibus corporis et animum in se ipsum colligendi. atque in se ipso retinendi.

   Qui tamen ut se noscat, magna opus habet consuetudine recedendi a sensibus et animum in se ipsum colligendi atque in se ipso retinendi.

   Augustinus Hipponensis, *De ordine*, 1.1 (CCSL 29, W.M. Green ed., p.90, ll.51-53).

2. Animus a se ipso fusus immensitate quadam diuerberatur. et uera mendacitate conteritur. cum eum natura sua cogit ubique unum querere et multitudo inuenire non sunt.

   Vt enim in circulo quantumuis amplo unum est medium, quo cuncta conuergunt, quod κέντρον geometrae uocant, et quamuis totius ambitus partes innumerabiliter secari queant, nihil tamen est praeter illud unum, quo cetera pariliter dimetiantur et quod omnibus quasi quodam aequalitatis iure dominetur, hinc uero in quamlibet partem si egredi uelis, eo amittuntur omnia, quo in plurima pergitur, sic animus a se ipse fusus inmensitate quadam diuerberatur et uera mendicitate conteritur, cum eum natura sua cogit ubique unum quaerere et multitudo inuenire non sinit.

   Augustinus Hipponensis, *De ordine*, 1.2 (CCSL 29, W.M. Green ed., p.90, ll.8-17).

3. Ordo est quem si tenuerimus in uita perducet ad deum. et quem nisi tenuerimus in uita. non perueniemus ad deum.

   Ordo est, quem si tenuerimus in uita, perducet ad deum, et quem nisi tenuerimus in uita, non perueniemus ad deum.

   Augustinus Hipponensis, *De ordine*, 1.9 (CCSL 29, W.M. Green ed., p.102, ll.9-11).

4. Quia ubique deus est quoquo ierit sapiens. inuenit deum cum quo esse possit.

   Fortasse enim, quia ubique deus est, quoquo ierit sapiens, inuenit deum, cum quo esse possit.

   Augustinus Hipponensis, *De ordine*, 2.6 (CCSL 29, W.M. Green ed., p.117, ll.42-44).

5. Adolescentibus studiosis legis dei. ita uiuendum est. ut a ueneriis rebus. ab illecebris uentris et gutturis. ab immodesto corporis cultu et ornatu. ab inanibus negociis ludorum. ac tempore sompni atque pigricie. ab emulatione. obtrectatione. inuidentia. ab honorum potestatumque ambitionibus. ab ipsius etiam laudis in modica cupiditate se abstineant. amorem autem pecuniae tocius sue spei. certissimum uenenum esse credant. Nichil eneruiter faciant. nichil audacter in peccatis autem suorum. uel pellant omnino iram. uel ita refrenent. ut sic pulse similis. Neminem oderint. nulla uicia. non curare uelint. Magnopere obseruent cum uindicant ne nimium sit. cum ingoscunt. ne parum nichil puniant. quod non ualeat ad melius. nichil indulgeant. quod uertat in penis. Suos putent omnes. in quos sibi potestas data fuerit. Ita seruiant. ut eis dominari pudeat. ita dominentur. ut eis seruire delectet. In alienorum autem peccatis molesti non sint. immo inimicicias uitent cautissime. ferant equissime. finiant citissime. In omni uero contractu atque conserusatione. cum hominibus satis est seruare hoc unum uulgare prouerbium. Nemini faciant quod pati nolunt.

   Adulescentibus ergo studiosis eius ita uiuendum est, ut a ueneriis rebus, ab inlecebris uentris et gutturis, ab inmodesto corporis cultu et ornatu, ab inanibus negotiis ludorum ac torpore somni atque pigritiae, ab aemulatione obtrectatione inuidentia, ab honorum potestatumque ambitionibus, ab ipsius etiam laudis immodica cupiditate se abstineant, amorem autem pecuniae totius suae spei certissimum uenenum esse credant. Nihil eneruiter faciant, nihil audacter. In peccatis autem suorum uel pellant omnino iram uel ita frenent, ut sit pulsae similis. Neminem oderint, nulla uitia non curare uelint. Magnopere obseruent, cum uindicant, ne nimium sit, cum ignoscunt, ne parum. Nihil puniant, quod non ualeat ad melius, nihil indulgeant, quod uertat in peius. Suos putent omnes, in quos sibi potestas data fuerit. Ita seruiant, ut eis dominari pudeat, ita dominentur, ut eis seruire delectet. In alienorum autem peccatis molesti non sint inuito. Inimicitias uitent cautissime, ferant aequissime, finiant citissime. In omni uero contractu atque conuersatione cum hominibus satis est seruare unum hoc uulgare prouerbium: nemini faciant, quod pati nolunt.

   Augustinus Hipponensis, *De ordine*, 2.8 (CCSL 29, W.M. Green ed., p.121, ll.7-26).

6. Adolescentes in omni uita. loco. tempore. amicos aut habeant aut habere instent. obsequantur dignis etiam hoc non expetentibus superbos minus curent. minime sint. apte congruenterque uiuant deum colant cogitent. querant. fide. spe. caritate subnixi.

   In omni autem uita loco tempore amicos aut habeant aut habere instent. Obsequantur dignis etiam non hoc exspectantibus, superbos minus curent, minime sint. Apte congruenterque uiuant. deum colant cogitent quaerant fide spe caritate subnixi.

   Augustinus Hipponensis, *De ordine*, 2.8 (CCSL 29, W.M. Green ed., p.121, ll.31-35).

7. Ratio est mentis motio. ea que discuntur. distinguendi et annectendi potens.

   Ratio est mentis motio ea, quae discuntur, distinguendi et conectendi potens, qua duce uti ad deum intelligendum uel ipsam quae aut in nobis aut usque quaque est animam rarissimum omnino genus hominum potest non ob aliud, nisi quia in istorum sensuum negotia progresso redire in semet ipsum cuique difficile est.

   Augustinus Hipponensis, *De ordine*, 2.11 (CCSL 29, W.M. Green ed., p.124, ll.1-6).